

LAUSUNTO: KESKI-POHJANMAAN ILMASTOTIEKARTTA

Khall 20.10.2021 § 133 *Valmistelija kunnanjohtaja Jari Penttilä puh. 040 680 2202*
Arvio kuntastrategian toteutumisen kannalta: neutraali

Keski-Pohjanmaan ilmastotavoitteita ja niiden toteutuskeinoja määrittävä Keski-Pohjanmaan ilmastostrategia on ohjannut alueen päästövähennystoimia vuosina 2010-2020. Kansallisen hiilineutraalisuustavoitteen saavuttaminen vuoteen 2035 mennessä edellyttää Keski-Pohjanmaalla uusia toimenpiteitä, joiden määrittämiseksi maakuntahallitus päätti syksyllä 2020 aloittaa maakunnallisen ilmastotiekartan laatimisen. Hiilineutraali Keski-Pohjanmaa 2035 -ilmastotiekartan valmistelu käynnistyi helmikuussa 2021 ja ilmastotiekarttaluonnos valmistui keväällä 2021.

Tiekartassa esitetään, miten Euroopan unionin ja Suomen ilmastotavoitteet toteutetaan Keski-Pohjanmaalla sekä määritellään tavoitteet maakunnan kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi ja ilmaston muutoksen hillitsemiseksi. Se on tarkoitettu maakunnan toimijoiden yhteiseksi tavoiteohjelmaksi, johon sitoutumalla kyetään edistämään hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamista Keski-Pohjanmaalla. Maakunnassa saavutettuja päästövähennyksiä, tarvittavia uusia toimenpiteitä ja ilmastossa tapahtuvia muutoksia päivitetään ilmastotiekarttaan jatkossa kahden vuoden välein. Tiekartta on laadittu Keski-Pohjanmaan liiton johdolla laajassa yhteistyössä alueen toimijoista ja asiantuntijoista koostuvan työryhmän kanssa.

Luonnoksen painopisteiksi ovat nousseet maakunnan suurimmat päästösektorit maatalous, lämmitys ja liikenne. Eri päästösektoreiden lisäksi tiekarttaan on koottu kiertotalouden sekä maakunnan metsien kannalta keskeisimmät toimenpiteet päästövähennysten aikaansaamiseksi ja hiilensidonnan kasvattamiseksi. Tavoitteissa ja toimenpiteissä on keskitytty asioihin, joihin maakunnassa voidaan vaikuttaa.

Maatalouden osalta ilmastomuutokseen voidaan varautua kehittämällä muuttuviin olosuhteisiin sopivia viljelytekniikoita ja kasvilajikkeita, parantamalla tuotannon sopeutumista monipuolisella viljelykasvilajikkeiden ja viljelykasvien käytöllä sekä varautumalla estämään torjunta-aineiden ja ravinteiden huuhtoutuminen vesistöihin.

Metsien osalta muutokseen voidaan sopeutua suosimalla kestävämpiä puulajeja, metsähygienialla, hoidonsuunnittelulla, lisäämällä puulajiston minipuolisuutta sekä kehittämällä puunkorjuuta.

Keski-Pohjanmaan maakunnan tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2035. Hiilineutraalisuuden saavuttaminen siihen mennessä edellyttää maakunnan kasvihuonepäästöjen vähenemistä kaikilta sektoreilla. Jäljelle jäävät päästöt tulee kompensoida esim. maankäyttösektorin toimin vähentämällä turvemaiden päästöjä ja lisäämällä metsien kasvua tai käyttämällä uusiutuvia energialähteitä kuten tuulivoimaa. Fossiilisten polttoaineiden käytön merkittävä vähennys energiantuotannossa, liikenteessä ja teollisuudessa on edellytys hiilineutraalisuustavoitteeseen pääsemiseksi.

Maakunnallisen ilmastotiekarttatyön jatkoksi on elo-syyskuussa 2021 valmisteltu maakunnan kuntien yksilöllisiin päästövähennystarpeisiin ja -toimenpiteisiin keskittyvät kuntakohtaiset tiekartat. Kuntien ilmastotiekarttojen valmistelun perustana ovat olleet kuntien edustajien kanssa käydyt keskustelut ja kuntien arviot tulevasta kehityksestä sekä kunnassa toteutettavista ilmastotoimenpiteistä.

Tavoitteena on tehdä hiilineutraalista Keski-Pohjanmaasta entistä kilpailukykyisempi, kestävämpi ja elinvoimaisempi maakunta, jossa myös jälkipolvilla on mahdollisuus luonnonvarojen käyttöön ja elämiin puhtaassa ympäristössä.

Keski-Pohjanmaan liitto pyytää jakelussa mainituilta lausuntoa ilmastotiekartan luonnoksesta 22.10.2021 mennessä.

Kjoht:

Kunnanjohtaja esittää, että lausuntonaan Keski-Pohjanmaan ilmastotiekarttaluonnokseen Halsuan kunta esittää seuraavaa:

Halsuan osalta uusien energiatuotantomuotojen kehittäminen ja käyttöönotto ovat keskeisessä roolissa alueen hiilineutraalisuuden saavuttamisessa. Tuulivoiman, biokaasun ja aurinkovoiman hyödyntäminen ovat avainasemassa alueemme puhtaan energiapotentiaalin hyödyntämisessä.

Maatalous on alueemme suurin hiilijalanjäljen tuottaja. Sen osalta on keskityttävä uudenlaisten hiilijalanjälkeä pienentävien toimintatapojen ja kasvien käyttöönottoon, kuitenkin tuotantotehokkuutta alentamatta.

Tuotannon tehokkuus, kierrätysmateriaalin hyödyntäminen, puhtaammat energiamuodot ja kulutuksen vähentäminen ovat avainkeinoja hiilineutraalisuuteen pyrittäessä. Tiedotuksella on merkittävä rooli kulutustottumuksien muuttamisessa.

Päätös:

Kunnanhallitus lisäsi lausuntoon vielä seuraavaa:

Halsuan kunta painottaa lähipalvelujen merkitystä myös ilmastotekona.

Jatkossa käytettävissä laskelmissa on huomioitava myös kompensoivat maankäyttösektorin hiilinielut.